

ЗЕМЛЕДЪЛСКА

В „Земледѣлска Защита“ излиза веднѣжъ въ седмицата.
Цѣната на вѣстника е за година 6 лева въ прѣдплата. На ученици се отстъпва за 5 лева. За странство се прибавятъ само пощенскитѣ разноски.
—*—
Всичко което се отнася до вѣстника се испраща до администрацията въ гр. Плѣвентъ.
—*—

ЗАЩИТА

За частни обявления се плаща по 2 1/2 ст. на дума въ последната страница, а на първа по 5 ст. Обявления отъ сѣдебнитѣ пристави се помѣстватъ по особено споразумение.
—*—

Неплатени писма не се приематъ и необнародвани рѣзки не се връщатъ, освѣнъ ако сѣ придружени съ пощенска марка.
—*—

ОРГАНЪ НА ВЪЛГАРСКИЙ ЗЕМЛЕДѢЛСКИ СЪЮЗЪ.

Зайна Н. Лозналийска

— и —

Носта С. Колевъ

с г о д е н и

гр. Плѣвентъ, 23 Декември 1900 год.

Покана

Най-късно до 15-й Януарий 1901 год.
ще излъже отъ печатъ

„Българ. Земледѣл. Календаръ“

за

1901 Г.

отъ

Н. Кормановъ и К. Малковъ.

Земледѣлския календаръ, който за сега излиза трети пѣтъ съ много интересенъ и разнообразенъ материялъ по земледѣлието и клоповетѣ му, тази година ще има слѣдущето съдържание:

1. Календаръ за 1901 год.
 2. Земледѣлски календаръ.
 3. По земледѣлието: а) орете нивитѣ си веднага слѣдъ жътвата, б) дълбокото есенно оране, в) прѣдъ сѣвѣба, г) срѣдства противъ буренитѣ, д) по главнитѣ врѣдни животни по земледѣлскитѣ растения, е) торѣтъ и торението, ж) кога трѣбва да се навърши косението на ливадитѣ, а) зелената царевица като добра кисела храна за добитѣка, и) рапацата, к) люцерната, л) макътъ и м) хмелътъ.
 4. По-важитѣ работи отъ: скотовѣдството, лозарството, винарството, градинарството, пчеларството и копринарството.
 5. Практическо лѣкуване на по-важитѣ болести по домашнитѣ животни.
 6. Разни свѣдения и статистика по земледѣлието и клоповетѣ му.
 7. Уставътъ на български земледѣлски съюзъ.
 8. Разни свѣдения по землед. организация.
 9. Извлечение отъ всичкитѣ по-важни земледѣлски закони.
 10. Формуляри за земледѣлско просто книговодство и
 11. Разни таблици по земледѣлието.
- Печатния материялъ ще обема 6 печатни коли отъ по 32 страници.
Освѣнъ горното, календаръ ще има 64 бѣли страници за водение разни бѣлѣжки.
Българския земледѣл календаръ, елементарно подвързанъ за въ джебъ, ще струва 1.50 л., неподвързанъ 1.20 л. Олѣзи, които прѣплащатъ до 10-й Януарий получаватъ подвързанъ за 1.20 л., а неподвързанъ за 1 л.
На книжаритѣ и настоятелитѣ, които поръчатъ повече отъ 10 екземпляра се прави 20 % отстъпъ.
Всички поръчки се испращатъ до К. Малковъ, учителъ въ земледѣл. училище с. Садово, при Пловдивъ.

Прѣдъ изборитѣ.

Въ всѣка конституционна страна, каквато е нашата, законодателнитѣ избори сѣ най-важитѣ за народа. Тѣ сѣ мѣрилото за този народъ, спорѣдъ което разумнитѣ хора сѣджатъ, до колко този народъ цѣни и познава свойтѣ най-священни права и интереси; тѣ сѣ пробния камѣкъ, о който всѣки

народенъ изѣдникъ може да си счупи главата или пѣкъ обратното, всѣки народъ да си зарови интереситѣ, като ги повѣри на хора чужди за него.

Въ България, отъ какъ тя е освободена, сме имали всичко 10 пѣти избори за народни прѣдставители (съ изключение ония за великото народно събрание), а тѣзи що иджтъ, ще бѣдатъ единадесетѣхъ. Въ всички тѣзи избори всѣко едно съсловие у насъ, малко или много, се е могло да прати свои хора въ народното събрание и всѣки пѣтъ сравнително добръ защитено. И еснафи, и търговци, и индустриалци, сѣ били винаги въ повече избирани. Особено заслужва да се помѣне адвокатското съсловие, което рѣнаги е било въ изобилие въ всичкитѣ изборни учреждения. Прослѣдете списѣтитѣ на всичкитѣ прѣдставители на народнитѣ събрания, отъ освободението ни до сега и вие ще видите, че адвокатитѣ сѣ били всѣкога въ $\frac{3}{4}$, а нѣкога даже и $\frac{4}{5}$ отъ цѣлото число на прѣдставителитѣ. А каква бѣше Радославовата камара, ако не само адвокатска? Та той бѣше прѣобърналъ всичкитѣ изборни и държавни институти въ адвокатски. Депутати адвокати, окръжни свѣтници адвокати, градски кметове адвокати, окръжни управители адвокати, държавни прѣдприемачи адвокати — сѣ една рѣчъ на всѣкѣдѣ и всѣкога адвокати. Само стражаритѣ не бѣхъ адвокати. Човѣкъ би помислилъ, че адвокатитѣ сѣ даръ Божий, пратени отъ всевишния да управляватъ само тѣ едничкитѣ България. Но за това пѣкъ и тя — България е цѣвнала и не завързала до сега. Съ това ние далеко не искаме да убиждаме адвокатското съсловие у насъ, но мислимъ че като казваме една истина, то не правимъ никому грѣхъ. Казахме, че всички съсловия у насъ, по малко или много, сѣ имали свой хора прѣдставители въ народното събрание, пѣкъ ще иматъ и за напредъ, но явява се единъ малѣкъ въпросъ, а той е ямали ли сме ние земледѣлцитѣ наши хора въ това народно събрание, гдѣто коветъ законитѣ, гдѣто налагатъ данѣцитѣ, отъ кѣдѣто истича всичко добро или зло за страната? Имали ли сме ние хора въ тая священна ограда, които да познаватъ нашитѣ болки отъ близо, които да знайтъ що е рѣженъ хлѣбъ, що е срутена колиба и що е мизерия? Имали ли сме ние земледѣлцитѣ хора въ София, които да разбиратъ що значи убита отъ градъ нива или лозе, що значи да ти продаватъ чергитѣ, котлитѣ за разни дапѣца? Имали ли сме ние хора, които като отидатъ въ народното събрание, да заявжтъ на все уси-

шание, отъ висотата на народната трибуна, че земледѣлцитѣ, който е билъ, и ще бѣде на всѣко правителство най-тѣстата крава, която дава най-много и най-тѣстото млѣко, се убара отъ лихвари по единъ разбойнически начинъ?

Не, ние сѣ твърдѣ малки исключения, не сме имали до сега хора въ народното събрание. Ние сме имали и търговци, и индустриалци, и адвокати, но не сме имали земледѣлци. Нѣколко земледѣлци, които сме имали тамъ, които сѣ били като капка въ море, сѣ били или партизани и като такива сѣ запали въ устата своя „шефъ“ и не сѣ могли да мислжтъ за ония, които сѣ ги пратили тамъ, или по причина на своето малцинство не сѣ могли нищо да направжтъ. Ето за какво, всѣкой си нареди работитѣ у насъ, както диктувахъ неговитѣ интереси. Адвокатитѣ си създадохъ адвокатски закони за тѣхъ. Индустриалцитѣ си създадохъ законъ за насърчение едрата мѣстна индустрия; търговцитѣ за себе си търговски камари, а земледѣлцитѣ, болшинството въ тази уголена страна, нищо. Кой ги тѣхъ пита, тѣ сѣ длѣжни да плащатъ и да млѣчатъ. Не и хиляди пѣти не. Земледѣлцитѣ, ако сѣ спали до сега, тѣ не бива вече да спжтъ. Тѣхнитѣ болки, тѣхнитѣ уголени вече плещи, тѣхния болезненъ гласъ трѣбва да се чуе. Земледѣлцитѣ сѣ болшинството въ тая страна и тѣ трѣбва да искатъ да се чуе тѣхната дума и тя ще бѣде чула. Не чуятъ ли я, толкова по злѣ за тия, които воджтъ работитѣ у насъ. А за да се чуе нашата дума, за да можимъ ние да бждемъ господари въ тази кѣща, която се казва България, въ която ние сме болшинство, ние трѣбва да пратимъ повече наши хора въ народното събрание. Ето на 28-й Януарий, ще имаме прѣдставителски избори за народното събрание. Ако сега въ него отидатъ повече земледѣлци, тѣ ще знайтъ своята длѣжност. Не слушайте вие, какво ви пѣжтъ разнитѣ партизани, тѣ ви лѣжатъ, както сѣ ви лѣгали цѣли 22 години до сега. Ние трѣбва да си избираме земледѣлци, но земледѣлци не партизани, не земледѣлци, които като отидатъ въ София да се улѣпжтъ и запатъ разнитѣ партизани и „шефове“, а земледѣлци, които истински болѣжтъ за насъ, земледѣлци, които сѣ чужди на нашитѣ многобройни и кокалановски партии.

Земледѣлци въ България! Помнете и никога не забравяйте, че народното събрание въ София е единъ дюкенъ въ който всѣка година отъ 15 Октомври до 15 Декември се кро-

жтъ обуца и дрѣхи за цѣли Български народъ. Кройката и ушиванieto на сѣжитѣ зависи отъ майститѣ, каквито, ние ще си изберемъ и испратимъ тамъ. Ако ние земледѣлцитѣ, испратимъ майстори такива, които ни познаватъ и знаятъ нашитѣ вкусове и нужди, то ние всѣкога ще имаме добри дрѣхи, топли обуца, спорѣдъ годишното врѣме и прилични шапки. Испратитѣ ли, обаче, майстори такива, каквито сме испращали до сега, то знайте, че ще имаме и лоши обуца, които убиватъ и лоши дрѣхи, които не струватъ, а вмѣсто шапки, ще имаме кюлефи, пълни съ игли и ако стане нѣкога поради това нужда да се поразд-вижимъ повече, за да се отървемъ отъ това, зло можжтъ да ни пратжтъ чакъ въ Тръстеникъ или Дуранъ-Кулакъ на лѣчение.

Прочее, пазете се отъ лоши майстори!

Нашето дребно земледѣлие.

Като прѣгледа човѣкъ внимателно исканията на земледѣлцитѣ, приети отъ II-й земледѣлски конгресъ, ще дойде до заключението, че сѣ реализиранieto на всички тѣзи искания се прѣслѣдватъ главно двѣ цѣли: 1) Задържанieto на дребното селско земледѣлие и 2) Прѣобразуванieto на сѣщщото, съгласно диктовката на сѣществующитѣ икономически, почвени и климатически условия. Противъ тѣзи главни цѣли на земледѣлската организация, обявени още минжлата година, се явихъ само нашитѣ социалисти, а всички останали политически групи и по видни полигико-икономисти се искавахъ не само въ полза на дребно селско земледѣлие, разбира се модернизирано, но даже нѣкой отъ партийтѣ поставихъ въпроса за запазванieto на дребната земледѣлска собственостъ въ тѣхнитѣ програми. Нашитѣ социалисти, чрѣзъ своитѣ главни и второстепенни вѣстници, нарѣкохъ всички мѣрки за запазванieto и модернизиранieto на нашето дребно земледѣлие реакционни, ретроградни и тѣмъ подобни, а защитницитѣ имъ: невѣжи, реакционери и пр. Ние по онова врѣме млѣчахъ; първо, защото вниманието ни бѣше отвлечено съ много по-важни въпроси, а второ, мислѣхме че нашитѣ социалисти ще се облагоразумжтъ, ще прѣстанатъ да експлоатиратъ съ въпроса за дребното земледѣлие и да ругаятъ всичко и всѣкито, който напѣлно не сподѣля тѣхнитѣ социалистически възглѣдове. Обаче, останахме илѣганти. Нашитѣ социалисти не само че не спрѣхъ своитѣ остри нападки и недостойни за една ужъ най-интелегентна група у насъ, но започнахъ сѣ още по-голѣма яростъ

да изливатъ своята лесно обяснима злоба спрѣмо земледѣлската организация и тѣхнитѣ водители. Земледѣлския съюзъ на чело съ своя Централенъ комитетъ е убѣденъ, че *дребното земледѣлие може и трѣбва да съществува*, затова и повечето отъ приетитѣ мѣрки въ II земледѣлски конгресъ сж насочени къмъ това — запазването на дребното наше земледѣлие. Съ долнитѣ си разяснения, до колкото мѣстото позволява, ще се потрудимъ да докажемъ не основателното твърдение на социалиститѣ (не всичкитѣ), че *дребното земледѣлие е осаждено на загибване*, че то ще исчезне и ще се замѣсти съ едрото — модерното, спорѣдъ тѣхъ.

Прѣди всичко, нѣка видимъ какво разбираме подъ думата дребно и едро земледѣлие. Обикновено въ говоримия езикъ за едрото и дребното земледѣлие се сжди по голѣмината на пространството на земята, която притѣжава земледѣлецъ; но понеже понятието за едро и дребно земледѣлие, както и понятието за богатство сж понятия относителни, то икономиститѣ се съгласили да класифициратъ именията не спорѣдъ голѣмината на пространството на земята, а по положението което заематъ стопанитѣ въ тѣхъ и доходитѣ които принасятъ. Спорѣдъ това, съгласили се да наричатъ: 1) *Малки имения* или *дребно земледѣлие* такова, въ което стопанина, подпомогнатъ отъ своето сѣмейство, изпълнява всичката физическа работа. Дребнитѣ имения иматъ толкова земя, която като се обработва отъ стопанина и неговото сѣмейство, получава се доходъ отъ който може да живѣе. Къмъ наемнѣнъ трудъ въ дребнитѣ имения се прибѣгва въ изключителни случаи, но и тогава стопанина на малкото имение работи рамо до рамо съ наемнитѣ работници. 2) *Голѣми имения*, или *едро земледѣлие* ще разбираме такова, въ което има толкова земя, щото стопанина може да не участвува нито съ физическия си, нито съ интелегентния си трудъ, а всичкитѣ работи се повѣрватъ на чужди—наемни лица, но при все това получава се доходъ, за да може да живѣе стопанина добръ съ своето сѣмейство. 3) *Срѣдно земледѣлие*. Това заема срѣда между едрото и дребното земледѣлие. Къмъ него принадлежатъ всички имения, на които голѣмината е такава, щото стопанина успѣва да изпълни всичката интелегентна работа, като държане смѣтки, контролиране, организиране и т. н., но за физическата работа се наематъ редовни наемни работници. Тукъ принадлежатъ по голѣмитѣ селски стопанства.

Едрото земледѣлие се явява прѣобладающе надъ дребното, въ: Англия, Франция, Германия и Русия. Дребното е прѣобладающе въ: Дания, Швейцария, Белгия, Сърбия, Норвегия, при Рейнъ и др.

У насъ земледѣлието е изключително дребно. Нашитѣ земледѣлци, подпомогнати отъ сѣмействата си, изпълняватъ всичката работа въ стопанствата си, а само въ случай, когато се натрупа много налѣжаща работа, каквато е жетвата, прибѣгватъ къмъ помощта на наемни работници. Едрото земледѣлие у насъ съществува въ видъ на оазиси, тукъ тамъ, нѣ и то не отива добръ; полека лека земитѣ имъ се распродаютъ и минаватъ въ рацѣтъ на селянитѣ.

Повечето отъ политико-икономиститѣ, като сравняватъ добритѣ и лошитѣ страни на дребно земледѣлие прѣдъ едрото — дохождатъ до заключението, че дребното земледѣлие заслужава прѣдпочитание прѣдъ едрото, по слѣдующитѣ съображения: 1) *Труда на дребния собственикъ — земледѣлецъ е много по производителенъ*, отъ колкото наемния трудъ, прилаганъ въ едрото земледѣлие. Въ дребнитѣ имения, както спомѣнахме и по горѣ, стопанина съ

своего сѣмейство извършва всичката работа, за това той съ по голѣмо усърдие и внимание извършва работата, защото е увѣренъ, че ще се наслаждава напълно отъ плодетѣ на своята дѣятелностъ. Собственика земледѣлецъ извлича най голѣма полза отъ своя трудъ и за това, че той распрѣдѣля работата между всичкитѣ членове на сѣмейството си така, че никой отъ тѣхъ не остава прѣвъ годината безъ работа. Въ малкитѣ имения се използва труда на женитѣ и дѣцата, когато въ голѣмитѣ, той се губи. Въ голѣмитѣ имения всичкитѣ стопански работи се извършватъ отъ наемни работници, които не сж заинтересовани въ успѣха на самото прѣдприятие, за това тѣ (наемнитѣ лица) гледатъ на работата прѣвъ прѣсти и при най-строгий контролъ, производителността на труда имъ не може да надмине числото 65, ако приемемъ производителността на труда на собственика за 100; а при слабъ контролъ, производителността на труда имъ пада даже до 35. Отъ горното се вижда, че най голѣма полза отъ прилагаемия трудъ въ земледѣлието се извлича, когато земята принадлежи на нейнитѣ обработватели. Най горѣщъ защитникъ на дребната собственостъ е билъ Джонъ Стюартъ Милъ, който въ свойтѣ съчинения, съ примѣри отъ дѣйствителността, описва неподражаемата енергия къмъ труда на земледѣлца — собственикъ. Въ една книга по Политическата Икономиа, Сисмонди говори: „Когато прѣминавашъ почти прѣвъ цѣла Швейцария, прѣвъ много части на Франция, Италия, Германия, не трѣбва да питашъ кому принадлежи това парче земя, на което ти гледашъ — на собственика — земледѣлецъ или на фермера: достатъчно е да погледнешъ на него. Разумното разработване на земята, удобства, приготвени за земледѣлца, красотата на нивата, придадена отъ неговитѣ рацѣ, — всичко това, отъ прѣвъ погледъ, открива земледѣлца — собственикъ“

Единъ Английски Икономистъ—Агрономъ, тоже защитникъ на дребната земледѣлска собственостъ, е казалъ: „Дайте на нѣкой малкъ стопанинъ едно парче каменлива земя и той ще я прѣобърне въ градина. Магическата сила на собствеността прѣобрѣща безплодния пѣськъ въ злато (the magic of property turns sand into gold)“.

Но не само собствения, но и наемния трудъ при собственика — земледѣлецъ бива по интензивенъ, а слѣдователно и по производителенъ, отколкото при едрия земледѣлецъ, защото собственика работи заедно съ надничара отъ сутринъ до вечеръ, когато при едрия земледѣлецъ работницитѣ се оставатъ подъ надзора тоже на наемни хора—незаинтересовани въ успѣха на прѣдприятието така, както селянина—собственикъ. Селянина казва на работницитѣ: „да идемъ на работа“, а едрия земледѣлецъ имъ казва: „вървѣте на работа“.

2) *Дребния собственикъ—земледѣлецъ е привързанъ най много къмъ земята, за това извлича най голѣма полза отъ нея*, понеже той мисли за бждѣнето и най добръ отъ всички се ползува отъ опита. На селянина—земледѣлецъ е повѣрана най цѣнната и най постоянната частъ отъ народното богатство, а именно земята. Най цѣнния народенъ капиталъ не се състои нито въ грамаднитѣ фабрики, нито въ великолѣпнитѣ магазини, нито въ желѣзнитѣ каси на Ротшилда и др., защото грамадното количество стока въ фабрицитѣ и магазинитѣ могатъ до изгорѣтъ, облигациитѣ и цѣнитѣ книжа при първия вистрѣлъ ставатъ безцѣнни, тогава, когато повѣрениа на земледѣлца капиталъ—земята не подлѣжи на никаква развала, за това земледѣлца се при-

вързва, даже сраства съ нея и гледа да я използва най добръ и най разумно. Тази привързаностъ на дребния земледѣлецъ къмъ земята е причината, гдѣто тѣ, въ случай на нужда, най доблестно пазятъ стечеството си отъ нахлуването на вѣйкашенъ неприятель. Думитѣ на Князь Бисмарка, подвърждаватъ горнитѣ ни съждения; той е казалъ: „Селянина е ядрото на нашата армия, понеже той издържа въ нужда всички лишения, той като е срастенъ съ земята и отъ чувство за самосъхранение има интересъ отъ запазването ѝ. На гражданскитѣ и фабрични работници липсва онова чувство и качество, понеже съ тухлитѣ и камънитѣ не могатъ да се срастнатъ, защото тѣ не сж органически същества. Една страна безъ селско съсловие е като нѣкой си Кралъ Иванъ безъ земя. Безъ селско съсловие нѣма държава, нѣма войска . . .“

Извѣстния всѣкому защитникъ на малкото земледѣлство, Емилъ Де Левеле, е казалъ: „Най полезното за една страна е, да бжде тя населена отъ силни и свободни селяни, каквото римскитѣ прѣвъ първитѣ години на републиката. Въ Англия голѣмото земледѣлство и голѣмата собственостъ сж убили онзи класъ отъ малкитѣ свободни и дързостни стопани, Уомен, които спечелихъ побѣдитѣ при Поатие, Креси и Азинкуръ“.

3) *Дребнитѣ земледѣлци устояватъ повече на ударитѣ отъ разнитѣ икономически кризи*, прѣдизвикани отъ задокеанската конкуренция, защото по голѣмата частъ отъ свойтѣ произведениа употребяватъ за свое домашно употребление, а само незначителна частъ, а именно $\frac{1}{4}$ отъ тѣхъ, изкарватъ на пазара. Селянина — собственикъ, който живѣе отъ плода на своята работа, който не плаща нито за наемъ на земята, нито за работници, малко иска да знае за понижението на цѣнитѣ на произведениата, вслѣдствие чуждостранната конкуренция. Резултатитѣ отъ послѣдната десетъ годишна конкуренционна борба на европейскитѣ пазари потвърждаватъ горното. Както е извѣстно, въ послѣднитѣ години, вслѣдствие подобрението на комуникационитѣ срѣдства, европейскитѣ пазари се наводнихъ съ жита, произходящи отъ Америка, Австралия, Аржентина и др., вслѣдствие на което, цѣната на житата падна, даже подъ производителната цѣна. Отъ това понижението пострадахъ и продължаватъ да страдатъ едритѣ — крупнитѣ земледѣлци, а отъ дребнитѣ почувствувахъ това понижението и то въ по малкъ размѣръ само тѣзи земледѣлци, които не промѣнихъ начина на стопанствуванието си, съгласно промѣнитѣ условия, и продължаваха да стопанствуватъ така, както и прѣди явяването на тази чужда конкуренция. Тѣзи отъ дребнитѣ земледѣлци, които сванаха добръ новитѣ икономически условия, вслѣдствие на което направиха значителни промѣнения въ свойтѣ стопанства: намалиха пространството подъ житнитѣ растения, а увеличихъ онова подъ растенията, които изискватъ повече рѣчна работа и стопанско следание, тѣ не само че устояха на тази страшна за едритѣ земледѣлци криза, но даже отиватъ и по добръ. Примѣри за това имаме отъ много Белгийски, Холандски, Пруски, Рейнски и др. стопанства. Тази чужда конкуренция повлия на дребнитѣ земледѣлци да промѣнятъ начина на стопанствуванието си не само по отношение на културитѣ, но и по отношение на другитѣ отрасли на земледѣлнето. Разбира се, че и това промѣнение подѣйствува благоприятно.

4) *Дребнитѣ собственици, при рационално стопанствувание, получаватъ сравнително обработваемото пространство земя, много по голѣмъ доходъ отъ колкото едритѣ*. Социалисти-

тѣ на чело съ Кауцка, основайки се на теорията за едрото и капиталистическото производство, която нѣма сила за земледѣлското производство, провикватъ се, че дребното земледѣлие ще пропадне—ще се абсорбира отъ едрото, защото послѣдното като се ползува съ голѣмитѣ капитали, машини и др. произвежда повече и по ефтини продукти, за това ще унищожи дребното земледѣлие въ конкуренционната борба. Това неоснователно твърдение на социалиститѣ (има нѣкой отъ тѣхъ не сж съгласни съ това) прѣдизвиква повторни и то сериозни проучвания на положението на земледѣлското производство отъ страна на много икономисти и специалисти — земледѣлци и всичкитѣ, съ данни на рѣчка, черпени отъ самата дѣйствителностъ, доказватъ, че дребното земледѣлие, при разнитѣ степенни на интензивността си е по доходно отъ колкото едрото, слѣдователно, страхътъ за исчезнатието му е повече, отъ неоснова-теленъ. Съжитѣ тѣзи икономисти, чрѣвъ практически изслѣдвания, на които ще се спрѣмъ по подиръ, оборватъ почти всички прѣимущества, които се прѣписватъ на едрото земледѣлие отъ страна на социалиститѣ. Така че, фактитѣ доказватъ, че дребното земледѣлие стои не само наравно съ едрото, но и въ много отношения го надминава.

5) *Страни, където се явяватъ господствующи дребнитѣ земледѣлски стопанства, распрѣдѣлението на народното богатство е по-равномерно*, слѣдователно, борбата между отдѣлнитѣ класове и съсловия не е така ужесточена, а често пакти не се и никакъ забѣлзва. Напротивъ, страни, въ които е прѣобладающе едрото земледѣлие, богатството е неравномерно распрѣдѣлено, борбата се ужесточава до неимоверностъ, населението започва да се намалява, а най-послѣ послѣдва я самото падание. По случая, нѣка не забравяме прѣдизвѣстителния Плиниевия скръбенъ викъ, който екна въ икономическата история: *Latifunda Italian et provincias perdidere*. „Голѣмитѣ собственици погубихъ Италия и провинцитѣ ѝ“. Страни, въ които прѣобладаватъ дребнитѣ земледѣлски стопанства, не сж изложени на голѣми социални стрѣсенія, нещастията сж по-малко, вслѣдствие на което, държавата укрѣпва, както икономически, така и политически.

Тѣзи сж по-важитѣ прѣимущества на дребното земледѣлие прѣдъ едрото, които даватъ право на всѣки искренъ и здравомислещъ чловѣкъ да бжде вѣрль защитникъ на дребното земледѣлие. Съжитѣ доводи, както се вижда, сж рѣководили и болшинството отъ членоветѣ на земледѣлската организация, затова виждаме въ II земледѣлски конгресъ да се прокаратъ цѣль редъ искания на земледѣлцитѣ, които прѣдизвикватъ главната цѣль: *Запазването на дребното наше земледѣлие, като най-подходяще и отговорно на нашитѣ културни и икономически условия*.

Противъ изброенитѣ згоди на дребното земледѣлие, социалиститѣ навещдатъ цѣль рѣдъ мними прѣимущества на едрото земледѣлие и завършватъ съ това: *дребното земледѣлие, съгласно Марковия законъ за капитала, не може да съществува, то ще бжде погълнато отъ едрото и колкото по-скоро стане това, толкова по-добре, защото ще настъжи по-скоро момента за разрѣшаванието на великия социаленъ въпросъ!* ? Задържанието на дребната селска собственостъ, казватъ социалиститѣ, е равносилно съ закрѣпването на мизерията.

Прѣди да свършимъ, повторно ще обърнемъ вниманието на читателитѣ ни и върху бждѣнето, което ни готвятъ социалиститѣ. Тѣхно желание е, колкото се може по-скоро, да изгубимъ и послѣдно-

то ся парче земя и отъ самостоятелни и силни собственици земледълци да станемъ обикновенни работници, да отидемъ подъ тяхното знаме, да усилимъ пролетарията и съ силата на последния, да прѣобразимъ общественитѣ отношения, съгласно интереситѣ си.

До колко е основателно учението на социалистатѣ, че дребното земледѣлие не може да устои въ конкуренционната борба срѣщу едрото, слѣдователно, ще бѣде унищожено отъ послѣдното, то това оставаме да разгледаме слѣдующия пътѣ

Земледѣлската организация въ Германия.

Въ 1892 год., когато Германия трѣбваше да свързва търговски договори съ Австро Унгария и Румѣния, новопостъпнитѣ стопански условия диктуваха едно изменение на дотогавашната политика, по отношение на земледѣлието, защото до тогава на послѣдното се гледаше прѣвъ прѣсти отъ страна на законодателството. Въ това бѣхъ убѣдени повечето земледѣлци. На 21 Декемврий 1892 год. единъ апелъ отъ земледѣлца на Rupprecht обрна вниманието на всички. Той казаше земледѣлцитѣ въ Германия сами енергически да си помогнатъ, защото молбитѣ и петициитѣ имъ никога не взема подъ внимание. Той искаше щото земледѣлцитѣ, безъ да обръщатъ внимание на разнитѣ политически фракции, да се съединятъ въ една аграрна партия и по този начинъ да гледатъ да иматъ влияние при създаването на разнитѣ закони.

Той е мислил, че трѣбва да се избиратъ въ парламента независими хора, които безъ страхъ да се застъпватъ за интереситѣ на земледѣлцитѣ, а така също, чрѣвъ единъ земледѣлски органъ, да се ратува между земледѣлцитѣ за въстѣржествуванието на земледѣлската кауза.

Апелъ на Rupprecht, обнародванъ на врѣмето си въ единъ земледѣлски журналъ, се посрѣщналъ отъ хиляди земледѣлци съчувствено. Въ сѣщото врѣме много земледѣлци, подъ водителството на *Баронъ Ваненхаймъ*, сѣ дали втори апелъ въ сѣщия вѣстникъ, подъ заглавие: „Единъ въпросъ къмъ правителството“ и „единъ апелъ къмъ германскитѣ земледѣлци“, който въ най кратко врѣме се е разпространилъ въ много екземпляри между земледѣлцитѣ.

Въ този апелъ се е описвалъ положението на земледѣлцитѣ тъй:

„Слабото познавание отъ страна на правителството и неговитѣ органи практическитѣ земледѣлски въпроси, апатичното отношение на земледѣлцитѣ къмъ политиката — стопанскитѣ дневни явления, отектвнието на една земледѣлска организация съ политическото направление за защита на земледѣлскитѣ интереси и пр. — всичко това води до тамъ, щото на земледѣлското законодателство да се гледа като прѣвъ прѣсти. Когато, отъ една страна надницитѣ, данѣцитѣ и въобще разноснитѣ на производството се покачватъ, отъ друга страна, вслѣствие на шитѣ търговски договори съ другитѣ държави относително землед. продукти има такава падане на цѣнитѣ, щото всички клонове отъ земледѣлското производство не сѣ доходни, вслѣствие на което ще пропаднатъ. Овцевѣдството, свиневѣдството, говедарството и сѣщото земледѣлие, които по рачо сѣ давали какъвъ годъ приходъ, вслѣствие голѣмата конкуренция сѣ останали назадъ; захарната индустрия е пострадала, вслѣствие вдиганieto на износнитѣ премий, а така също е и по отношение на спиртоварството чрѣвъ новитѣ данѣци“.

Нѣмското земледѣлие е стояло на срѣдъ пѣтя и само едно близко съединение между всички земледѣлци е могло да го избви.

Много земледѣлци сѣ сѣздушили и трѣбвало е да стане едно голѣмо събрание, въ което да се тури основа на организацията.

Първото събрание е станало въ Берлинъ. Тукъ *Rupprecht* е разяснилъ свойѣ идеи, а *Ваненхаймъ* е разяснилъ цѣлѣта на сдружаванieto, като е помяналъ между друго то, че сдружаванieto ще се държи далечъ отъ всѣка партия, тъй, че да може всѣки земледѣлецъ, безъ разлика на партия и убеждение да влѣае въ него. Дружеството трѣбва да има сѣдалището си въ столицата, а освѣнъ това трѣбва да се образуватъ окръжни и околийски дружби. Сдружаванieto трѣбва да разглежда само стопански въпроси, за които трѣбва енергически да се дѣйствува като се пропагандира между населението.

Въ това събрание, съ прочувствени рѣчи, е било доказано, че трѣбватъ срѣдства, за да се води дѣлото успѣшно. По поводъ на това само отъ 75 души земледѣлци сѣ били събрани повече отъ 10.000 марки. Дружеството е било наречено „Земледѣлски съюзъ“ и е било избрано настоятелство, съ-

стояше отъ 25 члена. На първото събрание сѣ присѣствували около 10.000 души земледѣлци, събрани отъ разнитѣ краища на Германия.

Такъ сѣ е съставилъ Германския Земледѣлски съюзъ.

За успѣванието на земледѣлието, което е опората на държавата и което ако цѣвти ще има народно благосостояние, земледѣлскиятъ съюзъ отъ прѣвъ пѣтъ е поставилъ слѣдующитѣ искания:

1. Налагане удовлетворителни мита на продуктитѣ отъ земедѣлието и землед. индустрии, които идатъ отъ вънка.

2. Да не се намаляватъ митата, които вече съществуватъ. Да не се свързватъ ни какви търговски договори съ Русия и др. държави, които ще иматъ за послѣствие на маляването на митата. Регулиране отношенията спрямо Америка.

3. Запазване земледѣлскитѣ и горостепенни индустрии въ данѣчно отношение.

4. Неподпускане да се изнася добитѣкъ отъ заразени мѣста.

5. Въвежданieto на двѣния еталонъ (биметаллизъмъ) като най добро прѣпазване срѣдство срѣщу паданieto на цѣнитѣ на земледѣлскитѣ продукти и ф. брикити.

6. Създаването на земледѣлски камъри, които да изработватъ разнитѣ земледѣлски законопроекти.

7. Създаване закони за регулиране контрактитѣ на работницитѣ, за свободното прѣселение.

8. Ревизия на закони за запазване на работницитѣ, по египивание на управленето и други.

9. Държавна контрола върху борситѣ, за да се избѣгне всѣка игра съ цѣнитѣ.

10. Развитието на частното и общото право. поставянето въздѣжениата на стопанства и закони за челядитѣ имоти на нѣмска почва, за да отгонятъ по добръ на интереситѣ на стопанитѣ и

11. Възможно облекчение на селското самоуправление.

Същеврѣменно е взета и слѣдующата резолюция.

„Тукъ събранитѣ прѣдставители на германското земедѣлие отъ всичкитѣ краища на Германия заявяваме:

„Ние искаме, щото основитѣ, на които почива нашето отечество да си останатъ непожтнати.

„Въодушевени отъ тѣлз искания и убѣдени, че извѣтъ може да се подсегури единъ миръ, необходимъ за насъ, само чрѣвъ воената сила, за това готови сме на всѣка жертва, която би се изисквала за това. Но ние сме твърдо убѣдени, че трайната и сигурна основа за нашата сила и голѣмата почва въ успѣванието на земедѣлието.

Законодателството въ послѣднитѣ години, въ зависимость отъ свързанитѣ търговски договори е размърдало тази основа твърдѣ силно, тъй че способността за съществуванieto на германското земед. е повзарена.

Ние виждаме, че съ улесненията, които се правятъ на чуждестраннитѣ държави съ вносътъ, прави се същеврѣменно една непоносима врѣда на нашия занаятъ“.

Ние испращамъ на уважениа Райхстагъ слѣдующата молба:

„Той трѣбва да спре всичкитѣ по-нататашни търговски спогодби, кате откаже да утвърди сключенитѣ вече договори и да даде всичкото си внимание за увеличение износътъ на земедѣлски произведения, за да може да успѣе германското земедѣлие за славата и величieto на цѣлото отечество“.

Държавния Германски канцлеръ графъ *Каприви* се искаваше на врѣмето подигравателно върху успѣха на земедѣлското движение. Но не се измина даже пѣлни седемъ години съ това и земедѣлското движение даде добри резултати. Думата на *Каприви* не се сбдинала, при все, че той съ разви срѣдства си е служилъ противъ успѣха на земедѣлското сдружаванieto. И днесъ, както прѣви 7 години, исканията на земедѣлцитѣ сѣ почти сжщитѣ.

Германския земедѣлски съюзъ се е развивалъ доста силно. Най голѣмо нарастване е ималъ той прѣвъ 1893 год. прѣвъ м. Юлий, когато къмъ него се е присѣдинилъ *селския германски съюзъ* съ всичкитѣ си членове и съ свойѣ 40.000 марки (50.000 лева). Това е вървѣло все така, и днесъ земедѣлскиятъ съюзъ въ Германия брои 250.000 члена. Той днесъ е добръ организиранъ и се ръководи отъ най доврѣнитѣ хора на земедѣлцитѣ.

Съ помощта на съюза днесъ въ Германия е възможно на всѣки земедѣлецъ да искаже свойѣ оплаквания или свойѣ желания. Освѣнъ това, съюза е можѣтъ да служи за посредникъ между земедѣлцитѣ — продавачи и търговци — купувачи при продажбата на земедѣлскитѣ продукти и обратнo при покупката на разви земедѣлски срѣдства.

Поддържанieto на съюза стави съ помощта на вносѣтъ отъ членовѣтъ, които

биватъ опрѣдѣлени вносове, или свободни подарѣци. Послѣднитѣ, разбира се, обикновено биватъ по голѣми. Вносѣтитѣ съставляватъ 3% отъ поземления налогъ въ Пруссия, или 10 pf. за 1 Ha. Основния вносъ бива 2 марки и слѣдователно никога не плаща по-малко отъ 2 марки.

Слѣдъ като видѣхми какъ е организиранъ земедѣлскиятъ съюзъ въ Германия, нека разгледаме сега *сжщитѣ цѣли* на съюза, които сѣ легнали въ основата на дѣятелността му и съ какви срѣдства той ги достига.

Съюза прѣслѣдва слѣдующитѣ цѣли:

1. Създаване на закони, които да сж въ интересъ, както на продуцентитѣ, така и на консументитѣ за да да се докаратъ умѣрени цѣни на житата, които да не подпадатъ на силни промѣнения. Искъ създаването на митнически тарифи, които да можѣтъ въ всѣко врѣме да се промѣняватъ спорѣдъ условията, та съ това да се запази германското земедѣлие.

2. Мѣрки за запазване страната отъ прѣнасяние разни заразителни болести по добитѣкъ отъ странство. Прѣглеждане на мѣсата, за подсегураване здравieto на населението.

3. Разни улеснения при изнасянето на земедѣлски продукти, както и на разни брашна и др.

4. Законъ за маргария, както и такъвъ срѣщу фалшифициранieto на всички продукти въ земедѣлието.

5. Единъ новъ законъ за борситѣ. Доставяне на добръ кредитъ за земедѣлцитѣ и дребнитѣ занаятчии.

6. Регулиране на въпроси за еталона въ полза покачване цѣнитѣ на срѣброто.

7. Измѣнение закона за подсегураване на работницитѣ и пр.

8. Мѣрки за повдиганieto на второстепеннитѣ земедѣлски индустрии.

9. Облекчение на земедѣлцитѣ и на срѣдното сѣловие по отношение на данѣцитѣ.

10. Съотвѣснующе внимание върху интереситѣ на земедѣлцитѣ при постройкитѣ и при съобщителнитѣ срѣдства и

11. Гржи върху интереситѣ на срѣдното сѣловие, на дребнитѣ занаятчии и срѣдното чиновничество. Запазване дребнитѣ занаятчии и индустриалци отъ силната конкуренция на *Ramchazure* и *Warnhanser*.

За постигане на всички тѣзи цѣли съюза дѣйствува много енергично и то най главно като гледа да прати свои прѣдставители въ камарата.

Съюза не е искалъ да образува една особна партия, а е гледалъ да събира хора отъ разни партии, които иматъ общъ интересъ и се борятъ за извоюванieto на правата си. По този начинъ само е било възможно да се постигне това, щото хора, при надлѣжащи на сѣвѣтъ различни партии въ парламента да се застъпватъ за правата на земедѣлцитѣ, чрѣвъ законодателството.

Освѣнъ чрѣвъ парламента, съюза е дѣйствувалъ и чрѣвъ слѣдующитѣ органи:

1) „Земед. съюзъ“, „кореспондентъ на земед. съюзъ“, „Илюстрирания земед. вѣстникъ“. Така сжщо и чрѣвъ „Нѣмския дневенъ вѣстникъ“, „Берлинския листъ“ и пр. А освѣнъ тѣзи, съюза е издавалъ и разни хвѣрчащи листове за разясняванieto извѣстни въпроси чрѣвъ обществото.

За разпространяване идеята за сдружаванieto съюза е ималъ твърдѣ много събрания изъ разнитѣ провинции, а така сжщо е поддържалъ разни пѣтующи агенти.

Всичкитѣ тѣзи старания на съюза, чрѣвъ словото и перото, не сѣ останали безъ резултатъ.

Въ слѣдующия брой ще разгледаме по-главнитѣ резултати, които съюза е постигналъ.

ИЗЪ ДѢЛАТА НА СЪЮЗА.

Тѣзи дни по случай на прѣдстоящитѣ избори за народни прѣдставители, постоянния съставъ на Центр. Управителенъ Комитетъ е распратилъ слѣдующето окръжно до г. г. Прѣдсѣдателитѣ на околийскитѣ, селски и градеки земедѣлски дружби въ Княжеството.

Забѣлѣзвало се е до сега, че много дружби при сѣняванieto било на настоятелствата си, или нѣкой членъ отъ него, не сѣ съобщавали за това на комитетъ, отъ това и послѣдния при снотвѣнията си съ дружбитѣ не е можѣлъ да се обръща направо до прѣдсѣдателя. При това има и такива дружби, които и до сега още не сѣ съобщили точното число на членовѣтъ си. За да се уреди този въпросъ, приканватъ се всички дружби въ Княжеството да съобщатъ въ едно най скоро врѣме, състава на настоятелствата и имената на члено-

ветѣ, означени въ единъ списѣкъ. Тѣзи списѣци ще бѣдѣтъ пратени до прѣдсѣдателя на околийската дружба, който отъ своя страна ще ги прѣпраща до комитетъ за публикуване въ в. „Земледѣлска Защита“. Всички дружби се снопаватъ само чрѣвъ прѣдсѣдателя на околийскитѣ дружби, а тамъ гдѣто нѣма такъвъ, чрѣвъ члена на Центр. Комитетъ, ако разбира се има такъвъ въ околията. Само при нѣмание на горнитѣ, дружбитѣ се снопаватъ направо. Дружба, която не работи въ духа на устава, както и не изпълва своитѣ задѣжжения въ отношение на годината, счита се за отцѣпена отъ съюза и не съществува. Такава не се приема въ бѣдѣщия конгресъ. ***

Извѣстно е на г. г. прѣдсѣдателитѣ каква неравна борба водихъ тази година сдруженитѣ и несдружени земедѣлци противъ тѣжкия и осжденъ отъ всѣкого десѣтъкъ, извѣстни сж на всички ни ония грамадни митинги, които станахъ противъ сжщия въ цѣла България, особено въ сѣвѣроисточнитѣ окръзи, извѣстни сж гоненията, прѣслѣдванията, побоищата, интернирванieto надъ земедѣлцитѣ отъ страна на една побѣсна полиция, за да задуши отчаяния справедливъ гласъ на оголений народъ.

Но уви нашия гласъ не бѣ чутъ; нѣщо повече, земедѣлцитѣ се обявихъ вѣнъ отъ законитѣ, за да бѣдѣтъ тѣпкани и задушени. Обаче борбата водена така смѣло надви надъ произвола. Въ паданieto на нѣколкото министри на послѣдѣкъ, както и растурванieto на народното събрание имаме и ние земедѣлцитѣ голѣмъ дѣлъ. Днесъ вече ние сме стѣпка на прѣдъ; днесъ намъ прѣдстоитъ избори за народни прѣдставители. А законодателнитѣ избори за насъ земедѣлци сж отъ твърдѣ голѣмо значение. Ако имаме ние народни прѣдставители, истински проникнати отъ народното добро, ако тѣ знаехъ нашитѣ болки и нужди, ако народнитѣ прѣдставители знаехъ, че единъ данѣкъ като десѣтъка е сѣсипателенъ за земедѣлцитѣ, то сигурно ние нѣмаше да имаме десѣтъкъ тази година, нѣмаше да ни интерниратъ, гонятъ, затварятъ и биятъ, нѣмаше да имаме случки като Тръстеникъ, нѣмаше най послѣ да имаме онова звѣрско клане, както това стана въ Дуранъ-Кулакъ, Шабла и другадѣ. Ето за какво Центр. Упр. Комитетъ на Бѣл. Зем. Съюзъ мисли, че ние само тогава можѣмъ да чакаме добро, когато пратимъ наши блиски хора за депутати въ народното събрание, за които цѣлъ всички земедѣлски дружби въ Княжеството трѣбва да взематъ живо участие въ прѣдстоящитѣ законодателни избори. За тая цѣлъ комитетъ мисли да прѣпорѣча слѣднитѣ мѣрки:

1. Всички околийски прѣдсѣдатели се задѣжжаватъ да свикатъ едно събрание на окол. дружба, гдѣто да обмислятъ и опрѣдѣлѣтъ свои кандидати, имената на които да се съобщатъ телеграфически въ Центр. Комитетъ въ Пльвенъ, най късно до 8 Януарий 1901 год. Центр. Комитетъ, отъ своя страна ще издаде едно възване или Манифестъ, въ който, слѣдъ като истѣкне значението на изборитѣ, ще посочи може би и имената на ония кандидати, които сж опрѣдѣлени отъ земедѣлската организация.

2. Околий които нѣматъ околийски дружби, но иматъ членъ отъ комитетъ, то той трѣбва да свика дружбитѣ, ако нѣма и такъвъ, нужно е, земедѣлскитѣ дружби да се споразумѣятъ помежду си, да опрѣдѣлѣтъ кандидати и извѣстѣтъ за това въ Пльвенъ.

3. Строго трѣбва да се отбѣгватъ хора искагани партизани, за които се знае, че ако бѣдѣтъ избрани ще зарѣжатъ исканията на земедѣлцитѣ за свой, или партийни цѣли.

4. Кандидатите за народни представители на земеделската организация трябва да бъдат хора от организацията, или пък други земеделци, които искрено обичат и познават българите и интересите на българците, или ако това е невъзможно, то да се избират хора с безкоравно минало, хора които са прегървали и са поклонници на нашето дѣло.

5. Познато е че у нас по време изборите се употребяват разни нечестни средства, като: подкуп, раздаване на вино, ракия, само и само да се прокара извѣстен кандидат. Такава средства трябва да се отблъсват и преследват; те са недостойни за нас и нашата организация.

6. Тамъ където земеделската организация е слаба и се вижда, че земеделците не могат да прокарат своя чиста листа, могат да правят споразумение с някой от политическите групи, предпочитателно с такива, които стоят по близо до нашата организация.

7. Въ събранията, където ще се определят кандидатите, трябва веднага да се назначават изборни комисии за всяко село и по няколко агитатори в околията, които да поможат всички усилия и труд за прокарането на нашите кандидати.

Надѣваме се г. г. председатели, че Вие ще оцените голѣмото значение на изборите и ще направите всичко възможно, за да може земедел. организация да бъде достойно представена въ бждещето народно събрание. Незабравяйте, че предстоящите избори са съдбоносни за всички земеделци въ България. Испуснемъ ли този удобен моментъ, насъ никой вече няма да ни чуе, за което никой няма да ни бъде кривъ.

**

Считаме за крайно необходимо да Ви напомнимъ и за средства. Съзнателна касса, както и редакцията на вѣстника ни се намиратъ въ твърди бѣдни положения. Ние нямаме никакви средства, каквито сега особено са твърди нужди.

Нека г. г. членовете от комитета, председателите на околийските и селски дружби знайтъ, че безъ тяхното съдѣйствие, безъ тяхното взаимно приеждане работата, постоянни съставъ, лишени отъ средства именно въ това време, рискува да спре всяка работа, толкова нужна сега. Вѣстника рискува безъ време да спре, ако не се заематъ дружбите с неговото разпространение и навременното исплащане абонамента.

Ние молимъ, прочее, всички добри приятели на наше дѣло, които искатъ то да крѣпне и успѣва, всички ония, които морално са задължени да помагатъ, да не откажатъ своето съдѣйствие, било въ събирането съюзитѣ вноски, било въ разпространяването и навременното исплащане на вѣстника. Сега е време за театри и вечеринки. Нека всяка селска дружба устрой такава за полза на съюза. Ако и тази година, подобно на миналата, комитета се принуди да пише по няколко пъти до дружбите и имъ напомня за вноски и пакъ да не постъпи почти нищо, ще бъде твърди печално за цѣлото наше дѣло. Ние повтаряме и потрѣбваме, че безъ средства не може нищо да се работи и че длъжностъ е на г. г. членовете отъ Цен. Комитетъ, председателите на околийските и селски дружби да не пожалѣтъ своя трудъ, да развиятъ трѣскава дѣятелностъ и съ събирането на съюзитѣ вноски, съ устройство на театри, разпространение на вѣстника, да улѣбнятъ постоянни съставъ на комитета съ средства, за да

може и той да развие оная дѣятелностъ, каквато именно сега е нужна.

Председател: Я. Ст. Забуповъ

Подпредседател Н. Кормановъ

Дѣловодител-Касиеръ К. Илиевъ

Земеделската дружба въ с. Царь Асеново (Бѣлевско), избрала ново настоятелство съ съставъ: Председател г. Маринъ Христовъ, Подпредседател: г. Юр. Ивановъ Маджара, Секретаръ: г. Иванъ Калчевъ, Касиеръ: г. Тодоръ Радевъ и Членове: г. т. Илия Николовъ и Ив. Трифоновъ.

Съставени са иви земеделски дружби. 1) Въ гр. Прѣславъ въ съставъ, Председател: г. К. Симионовъ, Подпредседател: г. Н. Михалевъ, Секретаръ: Т. Поповъ, Касиеръ: М. Вълчевъ и 8 души съветници. Сжната дружба е изработена и испратила на Центр. Комитетъ единъ уставъ на одобрение.

2, Въ с. Славовица — Ихтиманска околия съ Председател: г. Спасъ Н. Кинтовъ, Подпредседател: г. Георги Т. Барковъ и съветници г. г. Стою Ф. Кутювъ, Хр. Малиновъ, Ст. Кръстевъ, Ив. Шушновъ и Стоянъ Машиневъ. Дружбата е присъединени къмъ съюза, брой 53 членове.

Въ с. Ракета — Луковитска околия, където съществува една дружба, сега се образувала още една въ сжщото село, та ставатъ двѣ. Причината на това е, нѣкаква си кавга между нѣкои по първи нейни членове. Понеже спорѣдъ съюзитѣ уставъ въ едно село може да има само една, а не двѣ дружби, които въ случая могатъ да бждатъ враждебни, а отъ това може да губи само дѣлото, желателно е тѣзи двѣ дружби да се слѣятъ въ една, както е било до сега. Трѣвало би благоразумието да надвие надъ всички дрѣбнави капризи и да даде мѣсто на миролюбие и съгласие, толкова нужно за успѣха на нашите дружби. Ние казимъ дружбата съставена на 20-й Декемврий подъ председателството на г. Никола Йотовъ да се присъедини къмъ дружбата подъ председателството на г. Витанъ Додевъ, като много по стара дружба въ това село. Иначе, за голѣмо съжаление, ще трѣбва да считаме новата дружба за несъществуващата. Огностително вноса отъ 3 л. 30 ст., внесени отъ новата дружба, казимъ да ни се яви да считаме ли този вносъ като такъвъ отъ слѣдната дружба, или ще трѣбва да го повърнимъ?

ХРОНИКА

УБИТЬ. Нашиятъ приятел и горещъ привърженикъ на земеделското сдружаване Димитър Парушевъ, добъръ земеделецъ въ с. Кашлаккой, Ямболска околия, билъ завчера убитъ изъ засада, по пътя за селото си, като се връщалъ отъ близосѣдната желѣзопътна гара. Съ него ние губимъ единъ рѣзкъ дѣвецъ по земеделското сдружаване на което той бѣ горещъ поклонникъ. Убийцата хванатъ. Нашето искрено съжаление къмъ опечаленото сѣмейство.

ПРѢДИ свикването на II земеделски конгресъ за 29 Октомврий т. г., койгто като е извѣстно на читателите Радославовата скарлатина стана причина да се отложи за 3 т. м. въ София, покана бѣ отъ страна на съюза г-нъ професора Данаиловъ да държи по този случай слѣдующия рефератъ: привилегията и недостатъците на прогресивно—подоходния данѣкъ, сжщо за кадастралния и поземления и отъ тѣзи данѣци кой е найподходящъ за нашите мѣстни условия, та да се тури край на този много важенъ и шуменъ въпросъ. Г-нъ Данаиловъ обща на съюза съ готовностъ да испъзни това. Въ по това време, *Българското Икономич. дружество* въ София писа на съюза и пита дали може и то чрезъ свой делегатъ да вземе участие въ конгреса? На това комитета на съюза отговори, че той съ найголѣмо удоволствие ще приеме делегатитѣ на дружеството и ще ги изслуша по жизненитѣ въпроси, които вѣднѣжъ земеделците. Обаче конгресъ се състоя и замина, нѣ нито г-нъ Данаиловъ, нито дружеството не ни участвивихъ съ тяхните широки познания по въпроса. — Питаме: защо възгечисахъ да помогнатъ на една кауза, за която се бѣхъ отзовали съ такава готовностъ?

СЛАВА БОГУ. Учимъ се, че емигрантите, забѣгнали поради събитията въ Дуранъ-Кулакъ сж пропуснати свободно въ България, както и затворените въ Варненските затворници по сжщото сж свободни. Пожелаваме на всички искрено и срдечно честито завръщане по домовете.

ПО СЛУЧАЙ новата 1901 год. пожелаваме и всички наши дружби, читатели, членове и приятели всичко добро, мъръ съгласие и сдружностъ въ общото дѣло. Дано новата година ни донесе псвѣтъ, работа, а по малко шумъ, разбира се, ако самъ нѣмаме Дуранъ-Кулакъ и Тръстеници. Ние бихме желали още щото новата година да ни донесе поне 20 — 30 мѣста въ народното събрание, където да бжде защитено достойно нашето дѣло, а ако това събрание бжде и то распуштнато, което е много за вѣрване, да се явимъ въ двойно число. Ако ли пъкъ и то бжде распуштнато, поради това, че е царуланско, спорѣдъ което на мѣстието на мисина не могло държавата да се управлява, то да се явимъ въ трѣйно и петорно числоотъ първото, отъ което и глухитѣ да чуятъ и слѣнитѣ да видятъ, че България е страна царулановска и нѣма защо да се срами отъ това. Ако ли пъкъ е писано на канатитѣ че могатъ и безъ конституция и безъ народно събрание и безъ всяка свобода, то въ такъвъ случай, дано новата година ни даде повече съзнание, — мисци ние имаме достатъчно, за да наваксаме изгубеното и

дьяволъ го введѣ човѣшкото желание и искание нѣма край! Хайде точка.

УЧИМЪ СЕ, че г. Николовъ и Фенуи отъ Ломъ искали идущата година на ново да внесетъ американски лози изъ Франция за нуждитѣ на своя лозовъ разсадникъ въ Ломъ, както това сж направили и тази година. И както разправятъ, министерството на Земеделството щѣло да позволи такъвъ вносъ. Знаятъ читателите, че ние бѣхме първи, които въстанахме, противъ вноса на Американски лози изъ Франция, понеже знае се че въ Франция върлува една твърди опасна болестъ по лозите, извѣстна подъ името Black-rot и че тази болестъ може да бжде твърди лесно пренесена и у насъ, нѣщо което ще бжде още единъ ужасенъ новъ ударъ за нашите лози и че по тази сжща причина държавите: Унгрия, Австрия, Румѣния и др. сж забранили подъ найстрога наказание не само вноса, но и прѣкарването прѣзъ тѣхъ на лози идящи изъ Франция, та мислимъ, че нашето министерство е съзнало най-послѣ своята длъжностъ да забрани такъвъ единъ вносъ. Обаче това, което чуваме, ако издѣе върно намъ ни стрѣбъ. Трѣбва министерството да разбере еднѣжъ за винаги, че голѣма грѣшка е позволяването на вносъ отъ Американски лози изъ Франция. Ние мислимъ, че нито дезинфекцията, която правятъ на внесените лози, нито пъкъ увѣренията, че въ извѣстни департаменти нѣмало болестта, ще запазятъ нашето лозарство. Ние вѣрваме, че въ бждещата камара ще се намѣржтъ нѣколко народни представители—земеделци, които ще запитатъ нѣщо по този въпросъ респективни министъръ.

ВОЕННО РЕМОНТНО конско депо въ Божурище. Прѣзъ 1898 год. се създаде единъ законъ, спорѣдъ койгто се учредяватъ, както при складове за жребци, подържано отъ министерството на земеделството, тъй и отдѣлни военни ремонтни конски депа, каквото е това край София, подържано отъ военното министерство. Цѣльта на тѣзи депа е била: 1) Да снабдятъ войската съ добъръ конски материалъ, привилегията отъ мѣстното производство и 2) Да се обучаватъ войницитѣ при тѣхъ по земеделството и клоновѣт му. Отъ сегашната уредба, обаче, на тѣзи депа, което ние сме добри изучили, се вижда, че не се постига ниго първата, а особено втората цѣль, защото закона за тѣзи депа не се изпълва ни въ една точка. То е повѣрено на хора, които нѣматъ ни понятие по земеделството, толкова повече, че управниците му сж само офицери, които могатъ да разбиратъ военни работи, но не и управление на едно стопанство. Ние ще се повъримъ по подробно по тѣзи депа, които могатъ да бждатъ много полезни за нашето земеделство, ако се нареджтъ както трѣбва, а за сега обръщаме вниманието на министерството на земеделството, да понае нѣкое въ тѣзи депа.

ПОПРАВКА. Въ миналий (11) брой сж вмѣкнати слѣдующите грѣшки въ съюзитѣ уставъ: въ чл. 19 да не се четѣтъ думитѣ „сж орало и снопъ въ сѣрдата“. Сжщо да не се четѣтъ въ чл. 22 думитѣ „въ сѣрдата сж орало“.

КАКВО СТАВА ВЪ ЧУЖБИНА?

Ю. Африка. Английските войски сж нападнати отъ всѣкъдѣ. Киченеръ дава по малко дѣнеши въ Лондонъ, но за това пъкъ постоянно иска подкрѣпления. Това произ-

вежда вълнения въ Англия. Отъ Капиво съобщаватъ твърди лоши извѣстия за Англичаните.

Китай. Китайските власти при условията за мира. „Times“ съобщава че сж изпратѣ войски на Европейските сили сж направили страшни опустошения въ Китай. Отъ Пекинъ до брѣговѣт е всичко унищожено. Богомолни завѣдения, сгради, пѣлажи и селски колиби сж еднакво унищожавани. Всичко безгледно и има изгледъ за Вавилова. Хитяди и хиляди сж избити. това било цивилизация!

Германия. Едно стадо отъ кучета въ с. Кахаузенъ (Олденбургъ), навѣднато една нощъ въ кшпратъ на единъ овчаръ изадали 100 овце. И това чудо чуваме става!

Франция. Между офицерите въ Франция кипи една борба недостойна за таа земя. Спорѣдъ „gaullais“ имало едно скървие между офицерите отъ 14 Хусарск полкъ, послѣдствие на което имало два души и двама ранени. Военитѣ трофеи, които френския генералъ Фрей испратилъ въ Китай сж учѣнявали за 70 милиона левъ.

Россия. Единъ Английски вѣстникъ пише, че Россия е распоредила да вземъ подъ владѣние всички телеграфни и желѣзнопътни линии въ Манджурия.

ОБЯВЛЕНИЯ ОТЪ СЖДЕБ. ПРИСТАВЪ

№ 14420

Извѣствамъ на интересующите че имота означенъ въ обявлението м № 2077 отъ 7 Мартъ т. г. Публикувано въ вѣстникъ „Бдители“ брой 3, принадлежащи на длъжника Ангелъ Ив. Кабакчиевъ отъ с. Каменецъ, продаждбата не стана по невявзката на купувачи то на основание чл. 1029 отъ Граж. Сждопроизводство ще се произведе втора публична продажба отъ 15-и Януарий до 15-и Февруарий 1901 год. до 5 часа послѣ обѣдъ въ Канцеларията ми въ гр. Плевенъ.

Наддаването ще почне отъ цѣната която даде първия кунувачъ (чл. 1037 Граж. Сждопр.)

Желающитѣ да наддажтъ, могатъ да се явяватъ прѣзъ означения по-горѣ срокъ въ всичките присжственни дни и часове въ канцеларията ми като се съобразаватъ съгласно чл. 1017 отъ Граж. Сждопроизводство.

гр. Плевенъ 23/ХІІ 1900 год.
Испъл. дѣло № 346/99

Сжд. Приставъ П. Георгиевъ

№ 14422

На основание исполнительни листъ № 822 отъ 11-и Мартъ 1896 год. издаденъ отъ I Плевенскій Миротъ Сждия въ полза на Радю Ивановъ отъ с. Одрне срѣщу Кунчо Петковъ отъ с. одърне. за искъ 236 л. заедно съ лихвитѣ имъ по 10 % годишно отъ 29-и Май 1895 г. до исплащането и 11 л. сждебни и по водение на дѣлото разноски и съгласно чл. чл. отъ Гражданското-Сждопроизводство съ настоящето си обявявамъ, че отъ 15 Януарий до 15 Февруарий 1901 год. до 5 часа послѣ обѣдъ т. г. ще продавамъ на публиченъ търгъ съ явно наддаване въ канцеларията ми въ гр. Плевенъ слѣдующия длъжникотъ недвижими имоти, а именно:

1) Нива въ землището на с. Одрне въ мѣстността „къмъ пожара“ отъ около 14 декара и 7 ара оцѣнена за 147 лева.

Наддаването ще почне отъ първоначалната цѣна, която Г. г. желаятъ да купетъ горнитѣ имоти могатъ да се явятъ на мѣстопродаването всѣки присжственъ день и работни часове да наддаватъ гдѣто ще имъ се допусне да прѣгледжватъ всичките книжа относящи се по проданта.

Плевенъ, 28 Декем. 1900 г.
Дѣло № 77 отъ 1898 г.

Сждѣб. Приставъ: П. Георгиевъ

Отговоренъ редакторъ: Я. Ст. Забуповъ.